

Nationaal Coördinator Groningen

Aan
Maatschappelijke Stuurgroep 31 januari
Bestuurlijke Stuurgroep 31 januari

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Behandeld door
dr. ir. (10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e) @nationaalcoordinatorgr
oningen.nl

Datum
16 januari 2019

Kenmerk
NCG / 19006967

Kopie aan

Bijlage(n)

memo

Stand van zaken Kennisplatforms

Ter informatie

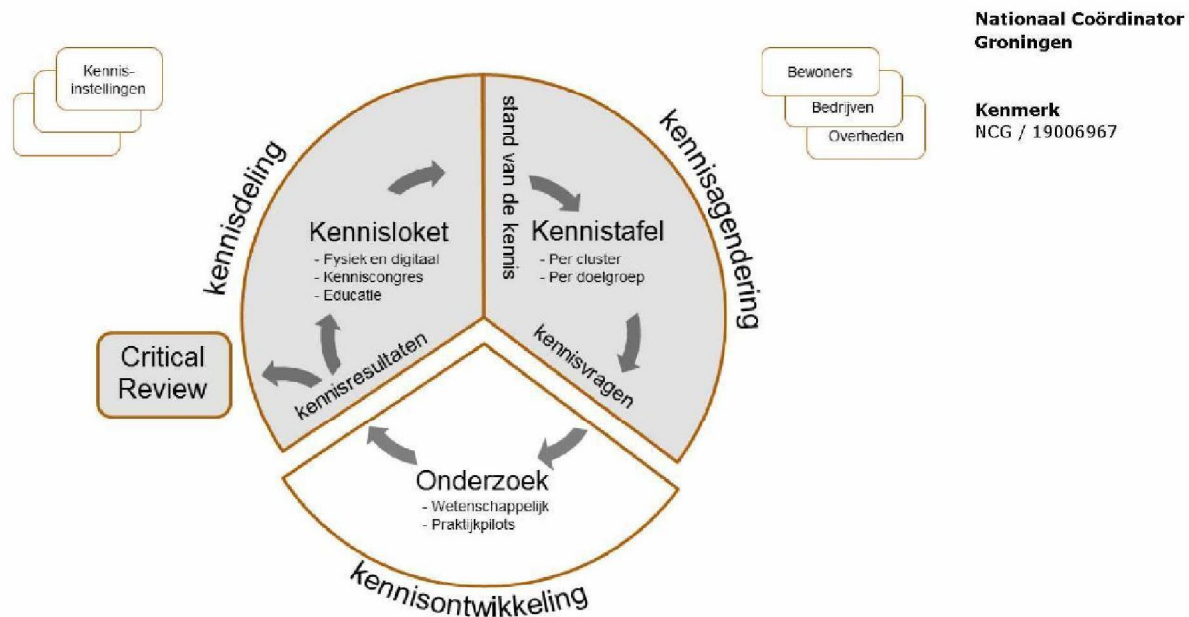
Op initiatief van NCG zijn twee Kennisplatforms ingericht: Bouwen en Versterken, en Leefbaar en Kansrijk Groningen. Deze zijn nu beide ongeveer één jaar aan de slag. Met deze memo wil NCG een overzicht geven van aanleiding, doel en opzet van de Kennisplatforms. Ook wordt een overzicht gegeven van de activiteiten en producten tot nu toe.

Aanleiding Kennisplatforms

De aardbevingsproblematiek in Groningen was en is complex en om meerdere redenen uniek, ook internationaal gezien. Dit omdat het gaat om aardbevingen als gevolg van menselijk handelen, in een gebied met een complexe grondopbouw, met een niet-aardbevingsbestendige bouwwijze van woningen en met een specifieke sociale en economische situatie. Kennis over de wisselwerking tussen deze factoren moet voor een belangrijk deel nog ontwikkeld worden. De NCG bevordert deze kennisontwikkeling en -deling. Niet alleen omdat de NCG één van de partijen is die deze kennis nodig heeft voor de uitvoering van zijn taken, maar ook om kennisopbouw in de regio te stimuleren.

Vóór de oprichting van NCG werd onderzoek veelal geïnitieerd vanuit de NAM of het Ministerie van EZK. De daaruit opgebouwde kennis werd vanuit de regio (met name vanuit de publieke opinie) niet altijd als onafhankelijk gezien. Doordat onderzoekers vanuit verschillende instituten werkten met verschillende aannames of methoden, leken de uitkomsten van onderzoek bovendien soms tegenstrijdig voor burgers, waardoor het vertrouwen in de kennis verder afnam. Ook waren de uitkomsten soms te technisch, onvoldoende geduid (verklaard in gewone mensentaal) of niet openbaar. Dat uitte zich in vragen, bijvoorbeeld tijdens bewonersbijeenkomsten: "Kloppen de uitkomsten van het onderzoek met de werkelijkheid?" en "zijn de ingrepen die gedaan worden wel voldoende en de juiste?" Kortom, de kennis die ontwikkeld werd, werd niet automatisch vertrouwd.

Om dit te ondervangen heeft NCG het initiatief genomen voor een kenniscyclus, bestaande uit een eigen onderzoeksprogramma en twee Kennisplatforms. Kernwoorden zijn daarbij objectief en onafhankelijk, waarbij de NCG onafhankelijkheid wil borgen door transparantie en draagvlak in de regio.

Kenniscyclus met wisselwerking tussen kennisplatforms (grijs) en onderzoeken (wit)

Doel Kennisplatforms

Het herstel van vertrouwen, waar de NCG zich sterk voor maakt, betekent ook herstel van vertrouwen in kennis. Onafhankelijk en transparant. De NCG wil dit bereiken door kennisaanbieders én kennisvragers voorafgaand aan onderzoek gezamenlijk te laten nadenken over:

- vraagstelling en prioritering daarin
- methode
- uitvoering van onderzoeken

Daarnaast vindt de NCG het belangrijk dat de resultaten van onderzoek:

- actief openbaar gemaakt worden
- actief breed gedeeld worden met kennisvragers
- geduid worden, ook voor niet-experts zoals bewoners en beleidsmakers

De NCG wil kennisaanbieders en kennisvragers bij elkaar brengen via Kennisplatforms. Deze zijn geclusterd rond twee thema's: 'Bouwen en Versterken' en 'Leefbaar en Kansrijk Groningen'.

Nationaal Coördinator
Groningen

Kenmerk
NCG / 19006967

Opzet Kennisplatforms

De Kennisplatforms brengen wetenschap, praktijk, beleid en maatschappij samen. In kennistafels delen en duiden ze kennis, en bespreken ze samen aan welke nieuwe kennis behoefte is. Kennisaanbieders houden elkaar scherp (peer review), terwijl kennisvragers uitgedaagd worden kritisch mee te denken. Zo zorgen ze er samen voor dat onderzoek relevant is voor de samenleving, en dat kennis geaccepteerd en vertrouwd wordt.

De kennisagenda's geven de belangrijkste onderzoeksvragen voor de komende periode weer. Daarmee zijn ze richtinggevend voor nieuwe onderzoeken van NCG. Ook brengt NCG de agenda's bij andere partijen (zoals ministeries) onder de aandacht, en vraagt hen te helpen bij het beantwoorden van kennisvragen.

Om kennis voor iedereen beschikbaar en toegankelijk te maken, voorzien de Kennisplatforms in een digitaal kennisloket. Nieuwe onderzoeksresultaten, maar ook om reeds bestaande rapporten en praktijkervaringen worden ontsloten en geduid. Kennisoverdracht gebeurt ook actief via een jaarlijks kenniscongres, gericht op het brede publiek.

De organisatie van deze Kennisplatforms heeft NCG extern belegd. BuildinG verzorgt het Kennisplatform 'Bouwen en Versterken'. RUG is penvoerder voor het Kennisplatform 'Leefbaar en Kansrijk Groningen'. Daarbij werkt RUG samen met Hanzehogeschool Groningen, CMO-STAMM / Sociaal Planbureau Groningen en de GGD Groningen.

Kennisplatform Bouwen en Versterken

Het Kennisplatform Bouwen en Versterken is, na een pilot-kennistafel in november 2016, eind 2017 van start gegaan. Het afgelopen jaar zijn vier kennistafels georganiseerd. Onderwerpen waren:

- NPR 9998 Aardbevingsbestendig bouwen (dec 2017)
- cultureel erfgoed (maart 2018)
- schade en monitoring (juni 2018)
- versterkingsmethoden (oktober 2018)

Deelnemers aan de kennistafels krijgen het verslag hiervan toegestuurd. Ook wordt het online gepubliceerd. Sinds medio 2018 biedt NCG de verslagen ook aan bij mogelijke opdrachtgevers voor onderzoek, bijvoorbeeld aan het ministerie van EZK, Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), Kennisprogramma Effecten Mijnbouw (KEM) en Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG).

In oktober 2018 is de website van het Kennisplatform Bouwen en Versterken gelanceerd. Op deze website is informatie te vinden over activiteiten van het Kennisplatform. Ook is er een kennisbank waar de belangrijkste rapporten rond bouwen en versterken in Groningen worden samengevat en geduid. Ook is er een begrippenlijst ontwikkeld, waarin technische termen zijn uitgelegd. De kennisbank wordt de komende tijd nog verder gevuld. Zie www.kennisplatformbouwen.nl

De eerste kennisagenda Bouwen en Versterken is opgeleverd op 15 februari 2018. De jaarlijkse update wordt verwacht in februari 2019.

Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen

Het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen is, na een pilot-kennistafel over weerbaarheid en welzijn in juni 2017, in april 2018 van start gegaan. Het afgelopen jaar zijn twee kennistafels georganiseerd. De onderwerpen waren:

- de brede thematiek van het Kennisplatform (juni 2018)
- de randvoorwaarden voor goed onderzoek (dec 2018)

De verslagen van deze bijeenkomsten worden binnenkort verwacht.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Kenmerk
NCG / 19006967

Ter voorbereiding van de eerste kennistafel heeft het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen een literatuurstudie uitgevoerd. Deze studie geeft een overzicht van de beschikbare kennis over de maatschappelijke gevolgen van de bodembewegingen en aardbevingsproblematiek in Groningen. De literatuur is samengebracht in zes thema's:

- Gezondheid en welzijn
- Cultuur, identiteit en imago
- Woningmarkt en economische ontwikkelingen
- Communicatie en beleid
- Leefomgeving en leefbaarheid
- Gevoelens, veiligheid en vertrouwen

Het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen is bezig met het ontwikkelen van een kennisagenda en kennisloket. Deze worden in het eerste kwartaal van 2019 verwacht. Ook wordt gewerkt aan een website, www.kennisplatformleefbaar.nl

Kenniscongres

Op 8 november hebben de twee Kennisplatforms samen het eerste kenniscongres georganiseerd. Onder de 200 bezoekers waren bewoners, vertegenwoordigers van overheden, het bedrijfsleven, de politiek en maatschappelijke organisaties. Ze konden met verschillende lezingen en een debat kennis opdoen over leefbaarheid en techniek in het licht van het Groninger aardbevingsdossier.

Het congres kende de volgende lezingen:

- Richting een veiliger Groningen - Theodor Kockelkoren (SodM)
- Gaswinning en aardbevingen. Wat doet de Veiligheidsregio? - (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (Veiligheidsregio Groningen)
- Regelgeving op het gebied van veiligheid - (10)(2e) (abtWassenaar)
- De nieuwe versterkingsaanpak - (10)(2e) (BuildinG)
- De rol van kennis en wetenschap - (10)(2e) (RUG)
- De impact van gaswinning op de mentale gezondheid - (10)(2e) (GGD) en (10)(2e) (RUG)
- Fraeylemaborg, van onderzoek naar maatregelen - (10)(2e) (Hanze KCNR)
- Effecten mijnbouw, wat weten we nu - (10)(2e) (Kernplatform Effecten Mijnbouw)
- Een rondleiding door Groningen, samen kijken naar erfgoed en leefbaarheid - (10)(2e) (MVDH Cultuur- en Architectuurhistorie) en (10)(2e) (Libau)
- Einddebat - (10)(2e) (BuildinG), (10)(2e) (RUG), Susan Top (Gasberaad) en (10)(2e) (Groninger Dorpen)

Nationaal Coördinator
Groningen

Critical reviews

Over thema's waarover wetenschappelijk of publiek discussie gevoerd wordt, laat NCG critical reviews organiseren. Ook hieruit kunnen nieuwe onderzoeksvragen naar voren komen. Er zijn inmiddels vier onderwerpen onder de loep genomen:

- woningmarktonderzoeken (begin 2017)
- pga- en risicokaarten (begin 2018)
- waarde van erfgoed (medio 2018)
- regionale economie (eind 2018)

Kenmerk
NCG / 19006967

Kennisprogramma Effecten Mijnbouw

Onderzoeken over de ondergrond van Groningen lopen via het Kennisprogramma Effecten Mijnbouw (KEM) van EZK en SodM. NCG en de regio Groningen kunnen hiervoor onderzoeksvragen aanleveren. NCG heeft EZK geholpen bij het organiseren van een eerste Kennistafel Ondergrond Groningen, in maart 2017. De vragen die toen zijn opgehaald, zijn door een wetenschappelijk panel vertaald in onderzoeksvragen. Het gaat bijvoorbeeld om vragen naar de invloed van lokale verschillen in de ondiepe ondergrond en het effect van herhaalde kleine trillingen op ondergrond en gebouwen.

Inmiddels lopen er vanuit EZK enkele onderzoeken om deze vragen te beantwoorden. Meer informatie hierover is te vinden op de website van het KEM, die in november gelanceerd is: www.kemprogramma.nl

Vooruitblik

Met de verschillende activiteiten die BuildinG en RUG in 2018 georganiseerd hebben, beginnen de twee Kennisplatforms vorm te krijgen. De volgende stap is om de kenniscyclus te sluiten. Een belangrijke schakel daarbij zijn de kennisagenda's die beide kennisplatforms begin 2019 opleveren. Bedoeling is dat deze agenda's richtinggevend zijn voor nieuwe onderzoeken. Daarbij zal NCG de kennisagenda's ook onder de aandacht brengen bij andere partijen, zoals EZK, BZK, SodM, KEM en CVW.